

ΝΑ ΡΑΓΙΣΕΙ Η ΒΙΤΡΙΝΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ ΜΑΣ ΔΕ ΧΩΡΑΝΕ ΣΤΑ ΩΡΑΡΙΑ ΤΟΥΣ

Σε ένα τοπίο ήδη ασφυκτικό, η κυβέρνηση και κάποια αφεντικά έρχονται σήμερα πάλι με θράσος να προτείνουν διεύρυνση του ωραρίου. Οι μέχρι τώρα εξαγγελίες αναφέρουν την πρόθεση για ενιαίο πανελλαδικό ωράριο, δηλαδή: Δευτέρα έως Παρασκευή μέχρι τις 21:00 (καταργώντας τη διάκριση 20:00 του χειμώνα) και Σάββατο μέχρι 20:00! Μέσα στις ίδιες προθέσεις τους περιλαμβάνεται ειδικό καθεστώς για εμπορικούς πολυχώρους με κινηματογράφους, εστιατόρια, μαγαζιά και γήπεδα, όπως επίσης ειδικό καθεστώς και για τουριστικές περιοχές. Ταυτόχρονα δίνουν στους νομάρχες το δικαίωμα να διευρύνουν το ωράριο.

Ποια τα διακηρυγμένα κίνητρά τους; Τόνωση της αγοράς και αύξηση της απασχόλησης. Στόχοι δηλαδή άσχετοι με το ζήτημα του ωραρίου. Πώς να γίνει περαιτέρω αύξηση της κατανάλωσης όταν το πραγματικό εισόδημα πέφτει δίχως ουσιαστικές αυξήσεις μισθών, και ενώ οι περισσότεροι είναι ήδη υπερχρεωμένοι με κάρτες και δάνεια; Πως θα γίνουν νέες προσλήψεις όταν έχουν ήδη δώσει το δικαίωμα της ελαστικότητας των part-time, του σπαστού, της αυθαίρετης μεταφοράς χρωστούμενων ωρών... κι όταν κατεβάσουν και πρόταση για μείωση του κόστους των υπερωριών; Κυβερνητικές εξαγγελίες που μοιάζουν με τις ιδέες κουτοπόνηρου εμποράκου που νομίζει ότι ανακάλυψε την πατέντα που θα τον βοηθήσει να ξεπουλήσει τη ληγμένηπραμάτεια του. Μόνο που αυτές οι εξαγγελίες θα έχουν πολύ άμεσες επιπτώσεις στη ζωή μας. Ουσιαστικά, ο χρόνος που είχαμε τα απογεύματα χάνεται και πολύ περισσότερο το Σαββατοκύριακο. Αν σε αυτά προσθέσουμε το σχεδιασμό του να μπορεί ο εργοδότης να μας απασχολεί δεκάωρο την ημέρα σε περιόδους αιχμής και εξάωρο σε περιόδους κάμψης χωρίς να πληρώνει υπερωρίες για τις επιπλέον ώρες, καθώς και ότι σχεδιάζουν μείωση του κόστους υπερωριών (από 50% που ήταν μέχρι τώρα σε 25%) καταλαβαίνουμε πως συνδυάζεται το καινούριο ωράριο με την εκμετάλλευσή μας (σχέδια που συμπίπτουν με κατευθύνσεις και της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Μετά απ' όλα αυτά το επόμενο μέτρο της κυβέρνησης θα μπορούσε να είναι να στηθούν ράντζα σε όλους τους χώρους δουλειάς.

Από τη μία πλευρά επιδιώκουν την επέκταση της κατανάλωσης προωδώντας νέες συνδυαστικές μορφές όπως για παράδειγμα βραδινή έξοδο διασκέδασης με ταυτόχρονο shopping. Από την άλλη πλευρά το ζήτημα της

διεύρυνσης του ωραρίου αφορά την αναδιανομή της πίτας της αγοράς με τις μεγάλες αλυσίδες να στηρίζουν την "απελευθέρωση" του ωραρίου. Στο εμπόριο πάντα οι αντιπαράθεσεις είχαν να κάνουν με τη διεύρυνση του ωραρίου, που αποτελούσε στόχο κάθε κυβέρνησης. Από το 1997 που έγινε η τελευταία μεγάλη αντιπαράθεση για τη διεύρυνση του ωραρίου μέχρι σήμερα, η αγορά έχει αλλάξει. Οι πιέσεις γίνονται τόσο από τις πολυεθνικές όσο και από τις επιχειρήσεις franchise (που σαν τέτοιες μπορούν να καταταχθούν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις). Φυσικά, πολλοί μικρομεσαίοι, και όχι μόνο, νοιώθουν να απειλούνται και ψάχνουν για συμμαχίες ώστε να εμποδίσουν τη διεύρυνση. Ως εμποροϋπάλληλοι, ξέρουμε πολύ καλά πως οι μικρομεσαίοι πολύ συχνά δεν κολλάνε ένασμα, δεν πληρώνουν υπερωρίες, δε δίνουν ρεπό... Πως είναι οι πρώτοι που "σπάνε" και παραβιάζουν διαρκώς το ωράριο χρησιμοποιώντας το σαν όπλο ενάντια στους μεγάλους. Τώρα λοιπόν που η διεύρυνση πάει να δεσμοδετηθεί, νοιώθουν πανικοβλημένοι. Έχουμε κακά νέα και γι' αυτούς: Δεν συμμεριζόμαστε τον πανικό τους. Η κόντρα τους παίζεται πάνω στις πλάτες μας και δεν έχουμε την πολυτέλεια του διαχωρισμού σε "μικρά" και "μεγάλα", εγχώρια και ξένα αφεντικά. Έχουμε νοιώσει τις αδικίες τους, μικρές και μεγάλες, τις εξουσίες τους, μικρές και μεγάλες, έχουμε νοιώσει πόσο εξοργιστική είναι η εκμετάλλευση, είτε προσωποποιημένη, είτε απρόσωπη.

Ζούμε σε μια κοινωνία που βυθίζεται ολοένα περισσότερο στην αποχαίνωση της κατανάλωσης και της ιδεολογίας της. Και τι λέει αυτή η ιδεολογία; Αγόρασε για να είσαι. Λέει ξεδιάντροπα πως κάθε πρόβλημα, κάθε αγωνία, κάθε αδυναμία μπορεί να αντιμετωπιστεί με το να πληρώσεις, με το να καταναλώσεις. Προπαγανδίζει πως μπορεί κανείς να αγοράσει ομορφιά για να γίνει αποδεκτός, διασκέδαση για να πολεμήσει την πλήξη του, πολιτιστικά προϊόντα για να καλύψει τα κενά και τις ανησυχίες του, υγεία για να επιβιώσει από την ανθυγιεινή καθημερινότητα. Και όλα τα παραπάνω στη μορφή μιας εξατομικευμένης συναλλαγής, αν είναι δυνατό, και 24 ώρες το 24ωρο. Μια ιδεολογία που διαδίδεται ακατάπαυστα με τον πιο επιθετικό τρόπο και πετυχαίνει στον βαθμό που προβάλλει έτοιμες επιλογές. Αυτή η ιδεολογία είναι που μας φοράει τον πιο υποτιμητικό προσδιορισμό της εποχής μας, αυτόν του "καταναλωτή", απαιτώντας από εμάς να φερθούμε ανάλογα και να ξεχάσουμε την εργασιακή μας πραγματικότητα. Και είναι αυτό ακριβώς το τελευταίο που λειτουργεί σαν ένα δυνατό υποσυνείδητο κάλεσμα να στρέψεις την προσοχή αλλού - μα το να ξεχνάς τα προβλήματα που υπάρχουν στη δουλειά δεν σημαίνει ότι θα εξαφανιστούν.

Τα εργασιακά μας βιώματα μέσα από την καθημερινότητα συνεχίζουν να φωνάζουν για τη διεκδίκηση ενός αγαθού που δε μπορούν να μας πουλήσουν, αν και προσπαθούν να το ελέγξουν. Αυτό το αγαθό ονομάζεται ελεύθερος χρόνος και ορίζεται σε αντίθεση με την καθήλωση στην παραγωγική αλυσίδα, σε αντίθεση με την ανούσια και εκβιαστική συνθήκη που βιώνουμε ως δουλειά. Η διεκδίκηση του ελεύθερου χρόνου ξεκινάει από την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών και φτάνει μέχρι την επιθυμία επαναπροσδιορισμού της ζωής μας. Διεκδικώντας ελεύθερο χρόνο διεκδικούμε όλες εκείνες τις πτυχές της που τσαλαπατιούνται και μπλοκάρονται μέσα στη ροή της ρουτίνας. Επιθυμία για κοινωνικότητα, δράση, σκέψη, επιθυμία για δυνατότητες, για αλλαγή, για εμβάθυνση, για έρωτα, για δημιουργικότητα, επιθυμία για ξεγνοιασιά. Επιθυμίες που δε χωρούν στους περιορισμούς της δουλειάς.

Σήμερα που δεχόμαστε αυτή την επίθεση στο ωράριο, στις εργασιακές σχέσεις, στους ρυθμούς της ζωής μας συνολικά, είναι ανάγκη να υπάρξει μια απάντηση αποφασιστική. Αυτή η απάντηση πρέπει να δοθεί από τους ίδιους τους εργαζόμενους, οργανώνοντας συλλογικότητες και αντιστάσεις στους χώρους δουλειάς κατ' αρχήν. Εμείς οι ίδιοι πρέπει να αποφασίζουμε τί, πώς και πότε θα διεκδικούμε σε αντιπαράθεση με τη λογική της αγοράς, της εθνικής οικονομίας, της παραγωγικότητας και με τις ανάγκες της επιχείρησης. Έτσι θα μπορέσουμε να βάλουμε φραγμό στα ωράρια που μας ετοιμάζουν, να μειώσουμε τις ώρες δουλειάς, να διεκδικήσουμε αυξήσεις μισθών και την κατάργηση κάθε μορφής ελαστικής απασχόλησης (part-time, σπαστό, συμβάσεις ορισμένου χρόνου). Μια τέτοια απάντηση δε μπορεί να δοθεί από αυτούς που συμμαχούν με μικρούς ή μεγάλους εργοδότες. Δε μπορεί να δοθεί με την Ομοσπονδία (Ο.Ι.Υ.Ε.) που οργάνωσε μια διαμαρτυρία στηριζόμενη σε σωματεία άμεσα ελεγχόμενα από αφεντικά (Σκλαβενίτης, Βερόπουλος κλπ). Μια ομοσπονδία που στη πρώτη γραμμή διεκδίκησης έχει την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των ελληνικών επιχειρήσεων. Μια τέτοια απάντηση δεν μπορεί να δοθεί ούτε από το ΠΑΜΕ που προτάσσει τα συμφέροντα του μικρομεσαίου κεφαλαίου, δε λέει κουβέντα για το σπαστό ωράριο εργασίας που κυριαρχεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προσπαθεί να οργανώνει με γραφειοκρατικό τρόπο τη πάλη σαν να είναι αυτοί οι στρατηγοί και οι εργαζόμενοι στρατιώτες, φτιάχνοντας μια σούπα αιτημάτων στη προσπάθειά του να συμβιβάσει τα ασυμβίβαστα.

Ξεκινώντας από το πιο ανοργάνωτο κομμάτι των εργαζομένων, είναι φανερό πως επιδιώκουν μια συνολικότερη επαναρρύθμιση του χρόνου εργασίας

ας. Όποιος δεν το βλέπει ήδη είναι τυφλός. Ανάλογες εξελίξεις δρομολογούνται ήδη και σε άλλους χώρους πέραν αυτού των εμποροϋπαλλήλων. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια επιδίωξη συνολικής επαναρρύθμισης της ζωής μας. Δε λέμε μεγάλες κουβέντες, ούτε κινδυνολογούμε. Οι εμποροϋπάλληλοι αποτελούν σήμερα το πολυπληθέστερο εργατικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας (Ε.Σ.Υ.Ε. - Καθημερινή 23.01). Αυτό είναι κάτι που οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε αντί να καλωσορίζουμε κατακερματισμένοι την εκμετάλλευσή μας. Η ιστορία είναι σαφής: οι νέες συνθήκες θα φέρουν νέες εξελίξεις. Μέσα από αυτές τις κρίσιμες στιγμές που απειλείται μια ζωτική πτυχή για τον καθορισμό της ζωής μας, μένει να οργανωθούμε, να συνειδητοποιηθούμε, να εκφραστούμε. Ο βασικός μισθός που ορίζει τη σύγχρονη φτώχεια και η ελαστικοποίηση που μας δέλει αναλώσιμους πρέπει να απαντηθούν. Θα απαντήσουμε και δεν έχει νόημα να το κάνουμε αμυνόμενοι. Η βιτρίνα της αγοράς πρέπει να αρχίσει να τρίζει.

μη δκέφτεσαι σαν καταναλωτής

δκέψου σαν εργαζόμενος

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ "ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ" ΤΟΥ ΩΡΑΡΙΟΥ*

*Είμαστε εργαζόμενοι/ες και συλλογικόητες από το χώρο του εμπορίου, συγκροτημένοι/ες στη βάση μιας ανοιχτής συνέλευσης. Θέλουμε να παλέψουμε ενάντια στα "απελευθερωμένα"ωράρια, από τη σκοπιά των εργατικών συμφερόντων και αναγκών.